

ЦЕННО СПРАВОЧНО ИЗДАНИЕ*

Жак Ескенази

Преди няколко месеца излезе анотираната библиография на „Съпоставително езикознание“, която обхваща първите 34 години на списанието. Периодичното издание се наложи на читателската публика и е вече с утвърдено име не само в България, но и в редица други страни. Изданието помества статии и научни съобщения на български, руски, английски, немски, френски и испански език. Престижът му се осъществява чрез чуждото присъствие в него. Част от изтъкнатите учени-компаративисти са в Международния редакционен съвет на изданието. „Съпоставително езикознание“ се реферира в изданието на Колумбийския университет на САЩ (UCLA) Language and Language Behavior Abstracts. Останалите български езиковедски списания и периодически сборници не са удостоени с подобна чест.

Дори „Български език“, който претърпя няколко структурни промени, не се реферира в чужбина. От научно-популярно издание на Института за български език при БАН по съдържание сега то клони към теоретичните списания. „Български език“ помества статии с резюме на английски и руски език, практика, въведена от „Съпоставително езикознание“ още в първите години на съществуването му.

Най-беглия поглед показва, че класификационната схема на списанието се различава от тази на Центъра за библиографска информация при Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“. Докато индекс 82 е застъпен с 41 рубрики, то езикознанието — само с 23. Анотираната библиография е застъпена с: 1) Съпоставителни изследвания; 2) Езикови контакти; 3) Теоретични въпроси на езикознанието; 4) Теория и практика на превода; 5) Дискусии, обзори и научни съобщения; 6) Из историята на световното езикознание; 7) Из историята на езикознанието в България; 8) Възрожденските граматика на българския език; 9) Българският език в чужбина; 10) 100 години Софийски университет; 11) По повод на...[реплики и дублики]; 12) Рецензии и анотации; 13) годишници; 14) хроника; 15) In memoriam; 16) библиографии. Разширената класификационна схема на рецензираното списание допълва тази на Центъра за библиографска информация на НБКМ.

Теоретичните въпроси на езикознанието са в центъра на вниманието на редица сътрудници на списанието като например на проф. Ж. Бояджиев, на доц. Г. Герджиков, един от най-даровитите изследователи на българския език, и също на проф. А. Данчев, проф. Ст. Димитрова, проф. Св. Иванчев, В. Гешев, Бр. Иванов, проф. В. Кювлиева, проф. Р. Ницолова, доц. Т. Шамрай, проф. П. Асенова и др.

Най-силната страна на списанието са контрастивните изследвания за връзките на два и повече езици по определен научен въпрос. Теорията и практиката на превода като проблем на лингвистиката и социолингвистиката са добре застъпени в изданието. Поместените за три десетилетия библиографии на видни български и чужди езиковеди са дело не само на млади научни работници, но и на изтъкнати езиковеди (пример за тях са работите на акад. Иван Дуриданов, на проф. Максим Младенов, на проф. Иван Куцаров). Рецензиите на излезли книги от чуждата компаративистика са ценни и с това си качество, че често пъти те са единственият канал за развитието на световната лингвистика като единствен източник за информация. При направената проверка някои от рецензираните издания липсват във фондовете на централните библиотеки (НБКМ, ЦУБ, БАН) и по този начин увеличават научната комуникация на езиковедите в европейски мащаб.

По повод 100-годишнината на Софийския университет своите спомени споделят чл.-кор. В. Бешевлиев, проф. К. Попов, проф. Ст. Стоянов, проф. Р. Русинов. Особен интерес предизвикват спомените на акад. П. Динеков, които правят впечатление с констатациите за студентите, на които е преподавал и с които е контактувал. С топло чувство акад. Динеков пише за рано починалия Д. Тилков — „учен и приятел”. Негови са спомените за акад. Ал. Теодоров — Балан, акад. Л. Милетич, чл. кор проф. Ив. Леков, проф. Ст. Стойков, проф. К. Мирчев, проф. Ив. Гълъбов.

Второто поколение на преподавателите на Софийския университет е представено с особено внимание. Към него спадат Йордан Иванов, Ат. Иширков, Мих Арнаудов, Ст. Младенов. Състудентите на акад. Динеков са оценени по достойнство. Боян Пенев започва научната си кариера като „разборит ” за „изтъкмяването на градивото за „Български книгопис за сто години” на доайена на университета Ал. Теодоров-Балан.

Динеков говори с възхищение за проф. Л. Милетич и за неговата любов към българския език и литература. Състудентът на П. Динеков Стойко Стойков се отличава със склонност не само към езикознанието, но и към техническите науки. С тази ориентация Стойков поставя началото на експерименталната фонетика в България. В софийската Алма матер се развива като авторитетен и солиден езиковед Кирил Мирчев. Венец на неговите творчески усилия е „ Историческа граматика на българския език”. Между своите студенти П. Динеков откроява Иван Гълъбов и Иван Дуриданов, които още на университетската скамейка се насочват към езикознанието. Макар и с големи усилия, Гълъбов завършил реална гимназия преодолява препятствията към научния път, за да стигне до европейска известност в областта на сравнителното европейско езикознание и историята на българския език. В своите ескизи акад. Динеков не забравя пословичната скромност на чл.- кор. К. Мирчев . С подобна скромност се отличава и чл.-кор. Любомир Андрейчин. В края на 40-те години на ХХ в. авторът на „Основна българска граматика” нито веднъж не бе споменавал за своята специализация в Ягелонския университет в Краков, където защитава и докторат с дисертацията „Kategorie znaczeniowe koniugacji bulgarskiej “ (1938). Да не говорим и за това, че проф. Андрейчин водеше упражненията по съвременен български език сам. Едва впоследствие тези упражнения се поеа от неговите асистенти Константин Попов и Стоян Стоянов.

Като всяко научно издание „Анотираната библиография” съдържа четири показалеца — на имената на включените автори, на имената на авторите на рецензираните книги, на езиците, съпоставени с българския език и географски показалец.

„Анотираната библиография” е своеобразно огледало за развитието на българската езиковедска наука през последните три десетилетия. Тя има своите падове и постижения, разрешени проблеми и наболели въпроси, които чакат своето дефинитивно решение.

---

* Съпоставително езикознание. Анотирана библиография. 1976-2009./ Под общата редакция на П. Асенова. София, СУ „Св. Климент Охридски”, 2009. 424 с.